

1. Személyiségpszichológia

A tantárgy neve:	SZEMÉLYISÉGPSZICHOLÓGIA	
Az értékelés formája: kollokvium		
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2	
A tantárgy előfeltételei: BA Tanárképzési modul		

1. A tárgy célja

A diákok jobb megértése, képességeik és pszichés jóllétük fejlesztése érdekében, a pszichológia értelmezési keretein belül bemutatni a hallgatóknak evolúciós múltunkat, az egyének közötti különbségek gyökereit, jellegzetességeit és mérési lehetőségeit. A nemekre jellemző viselkedési és kognitív különbségek, az egyes életszakaszok sajátosságainak azonosításán keresztül segíteni az oktatás hatékonyságát és a szülőkkel, illetve a családokkal való kapcsolattartást.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére

Alkalmasság a tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztésére

Alkalmasság a tanulási folyamat szervezésére és irányítására

Alkalmasság a pedagógiai értékelésre

2. A tárgy tematikája

1. Egyén és környezet kölcsönhatásai, típusok, vonások.
2. Evolúciós megközelítés; stratégiák, gének és hormonok.
3. Érzelem (agresszió), szükségletek, motívumok (Murray); temperamentum.
4. Kognitív képességek kialakulása, intelligencia.
5. Pszichoanalitikus nézőpont; pszichoszexuális fejlődés (Freud)
6. Pszichoanalitikus nézőpont; analitikus pszichológia (Jung).
7. Fenomenológiai nézőpont; humanisztikus pszichológia (Rogers).
8. Énfejlődés; testvérsorrend és személyiség.
9. A serdülőkor sajátosságai; biológiai, kognitív és érzelmi változások.
10. A két nem különbözőségei.
11. A jóllét pszichológiája; optimális élmény, áramlat (flow).

12. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Előadás

13. Követelmény

Félév végén: szóbeli és/vagy írásbeli kollokvium

14. Kötelező irodalom

Carver - Scheier: Személyiséglélektan. Budapest: Osiris Kiadó, 1998.

M. Cole, S. R. Cole: Fejlődéslélektan. Budapest: Osiris Kiadó, 1998.

Pléh-Boross: Bevezetés a pszichológiába (szöveggyűjtemény). Budapest: Osiris, 2000.

15. Ajánlott irodalom

Csikszentmihályi, M.: Addig éltek, amíg meg nem haltak; Budapest: Kulturtrade Kiadó, 1998.

Horváth-Szabó Katalin: Lélekvilág; Piliscsaba: PPKE, 1998.

Gopnik, Meltzoff, Kuhl: Bölcsék a bölcsőben. Budapest: Typotex, 2001.

Doreen Kimura: Férfi agy, női agy. Budapest: Kairosz, 2003.

16. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Előadásra alkalmas tanterem, multimédiás berendezés (videolejátszó, pp prezentációs lehetőség)

2. Pedagógiatörténet

A tantárgy neve:	PEDAGÓGIATÖRTÉNET
Az értékelés formája: kollokvium	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: BA Tanárképzési modul	

1. A tárgy célja

A pedagógiai gondolkodás fejlődéstörténetének, valamint a jelentősebb iskolakoncepciók elméletének és gyakorlatának bemutatásán keresztül a hallgatók korszerű, tudományos igényű pedagógiai szemléletének kialakítása.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztésére

Alkalmasság a szakmai önművelésre

A pedagógiai hagyomány ismerete és alkalmazása, biztos tájékozódás a tradicionális nevelésméleti koncepciók és oktatási paradigmák területén.

2. A tárgy tematikája

A neveléstörténet pedagógiai szubdiszciplína értelmezése, modern irányzatai, kutatási módszerei. Pedagógiai fejlődéstörténeti vonulatok, nevelésértelmezések és ezek összefüggései. Szemléletmódok, pedagógiai kultúrák és nevelési rendszerek. Mindezek hatása a mai pedagógiai valóságra.

1. A nevelés ősi formái és az ókori kelet

2. Az antik világ és a nevelés

3. A középkori keresztény Európa nevelése

4. A reneszánsz és a humanizmus pedagógiája

5. Reformáció és katolikus megújulás

6. A felvilágosodás eszméinek hatása a nevelésre

7. A pedagógia mint önálló tudomány megjelenése

8. A pozitívizmus hatása a pedagógiára

9. Az elméleti pedagógia főbb irányzatai

10. Reformpedagógiák

11. A magyar iskola első évszázadai

12. Újkori pedagógiai reformok

13. A modern magyar nevelés kezdetei

14. A magyar neveléstudomány kialakulása és fejlődése

15. Magyar iskolaügy és pedagógia a XX. században

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Elméleti képzés, mely a pedagógiai identitás megteremtését szolgálja.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: zárthelyi dolgozat és/vagy esszé jellegű házi dolgozat.

Félév végén: aláírás, kollokvium szóban vagy írásban.

5. Kötelező irodalom

Mészáros–Németh–Pukánszky: Neveléstörténet. Budapest: Osiris, 2003.

Mészáros–Németh–Pukánszky: Neveléstörténet szöveggyűjtemény. Budapest: Osiris, 2003.

6. Ajánlott irodalom

Németh–Pukánszky: A pedagógia problémátörténete. Budapest: Osiris, 2004.

Mészáros István: A katolikus iskola ezeréves története Magyarországon. Budapest: SzIT, 2000.

Pukánszky Béla: A gyermekkor története. Budapest: MK., 2001.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Nagy létszámú előadóterem, tábla, írásvetítő, laptop, projektor.

3. Nevelésemélet

A tantárgy neve:	NEVELÉSEMÉLET
Az értékelés formája: kollokvium	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: BA Tanárképzési modul	

1. A tárgy célja

A modern neveléstudomány eredményeinek rendszeres bemutatása és tárgyalása, hogy a hallgatók korszerű elméleti ismeretekkel megerősítve képesek legyenek korunk intézményes nevelési feladatainak ellátására.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére

Alkalmasság a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére

Alkalmasság a pedagógiai folyamat tervezésére

Alkalmasság a tanulási folyamat szervezésére és irányítására

Alkalmasság a pedagógiai értékelésre

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

2. A tárgy tematikája

Részletesen tárgyaljuk a pedagógia tudományos értelmezési lehetőségeit, a nevelés komplex folyamatát, valamint kitérünk nevelésfilozófiai, nevelésetikai és kutatómódszertani kérdésekre is. Megismertetjük mind a tradicionális, mind a modern pedagógiai irányzatokat, és áttekintjük a mai keresztény pedagógiában alkalmazható módszereket, újdonságokat is.

1. A pedagógia mint tudomány

2. A pedagógiai kutatás metodológiai kérdései

3. A nevelés filozófiai problémái

4. Pedagógiai antropológia

5. Nevelés, társadalom, szocializáció

6. Nevelési modellek

7. A nevelés céljai

8. A nevelés folyamata

9. Pedagógiai hatásszervezés

10. Nevelői magatartás, nevelési módszerek

11. A pedagógia etikai kérdései

12. A nevelés biológiai feltételei: testi nevelés

13. A nevelés pszichológiai feltételei: értelmi-, érzelmi- és esztétikai nevelés

14. A nevelés spirituális feltételei: erkölcsi- és vallási nevelés

15. A keresztény nevelés specifikumai

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Elméleti képzés, mely integrális módon kapcsolja össze a BA előkészítő tanárképzési modulban szerzett pedagógiai és pszichológiai ismereteket az aktuális tanegység anyagával.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: zárthelyi dolgozat és/vagy esszé jellegű házi dolgozat.

Félév végén: aláírás, kollokvium szóban vagy írásban.

5. Kötelező irodalom

Bábosik István: Neveléstudomány. Budapest: Osiris, 2004.

Csanád Béla: Neveléstan. Budapest: PPKE, 1995.

Németh András: Nevelés, gyermek, iskola. Budapest: Eötvös József Kiadó, 1997.

6. Ajánlott irodalom

Bábosik István: A modern nevelés elmélete. Budapest: Telosz Kiadó, 1997.

De Chardin S.J.: Az emberi jelenség. Budapest: Magyar Könyvklub, 2001.

Schaffhauser, Franz: A nevelés alanyi feltételei. Budapest: Telosz Kiadó, 2000.

Oelkers, Jürgen: Nevelésetika. Budapest: Vince Kiadó, 1998.

Fináczy Ernő: Elméleti pedagógia. Budapest: OPKM, 1995.

Weszely Ödön: Bevezetés a neveléstudományba. Budapest: OPKM, 1994.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Nagy létszámú előadóterem, tábla, írásvetítő, laptop, projektor.

4. Fejlődépszichológia

A tantárgy neve:	FEJLŐDÉSPSZICHOLÓGIA	
Az értékelés formája: gyakorlati jegy		
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2	
A tantárgy előfeltételei: BA Tanárképzési modul		

1. A tárgy célja

A pedagógus fejlődéslélektani ismereteire alapozva képes legyen a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek és személyiségfejlődésének elemző értékelésére, s az egyéni igényeket és fejlődési feltételeket megértve elősegíteni a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére

Alkalmasság a tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztésére

Alkalmasság a tanulási folyamat szervezésére és irányítására

Alkalmasság a pedagógiai értékelésre

Alkalmasság szakmai önművelésre

2. A tárgy tematikája

Az interjúzás és az esettanulmány szempontjai; a fejlődés forrásai; Piaget kognitívfejlődés-elmélete, erkölcsi fejlődés (Piaget és Kohlberg alapján), Erikson pszichoszociális elmélete, társkapcsolatok és a kötődés szerepe a fejlődésben, pszichoszexuális fejlődés és nemi identitás fejlődése; énejlődés, énkép, önértékelés; önszabályozás; szorongás, teljesítményszorongás; motivációk-motiválhatóság, érdeklődés fejlődése; a serdülőkorú fejlődés biológiai és szociális alapjai, pszichológiai fejleményei. Kompetenciák: Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére. Alkalmasság az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák hatékony fejlesztésére. Alkalmasság a tanulási folyamat szervezésére és irányítására. Alkalmasság a pedagógiai értékelésre. Alkalmasság a szakmai önművelésre

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Oktatói magyarázatokra, hallgatói referátumokra és csoportmunkára épülő szeminárium.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: referátum, zárthelyi dolgozat vagy szemináriumi dolgozat

Félév végén: gyakorlati jegy

5. Kötelező irodalom

Cole, M. – Cole, S.R.: Fejlődéslélektan. Budapest: Osiris Kiadó, 1998. 582-669

Vikár György: Az ego, a self és az identitás fogalma. In: Vikár: Gyógyítás és öngyógyítás. Budapest: Magvető Kiadó, 1984. 32-66.

6. Ajánlott irodalom

Fromm, Erik: Férfi és nő. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1996.

Kósa É. - Vajda Zs.: Szemben a képernyővel. Budapest: Eötvös József Kiadó, 1998.

Kósa É. – Ritoókné Ádám Magda (szerk) Fejlődéslélektani szöveggyűjtemény.

Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.

Mohás Livia: Gimnazisták énképe önjellemzéseikben. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1978.

Mead, Margaret: Férfi és nő. Budapest: Osiris Kiadó, 2003.

Vikár György: Az ifjúkor válságai. Budapest: Gondolat, 1980.

Winnicott, D.W.: Kisgyermek, család, külvilág. Budapest: Animula, 2000.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Szemináriumi terem, tábla, írásvetítő, laptop, projektor,

5. A nevelés gyakorlati feladatai

A tantárgy neve: A NEVELÉS GYAKORLATI FELADATAI	
A tantárgyfelelős neve: Karainé Dr. Gombocz Orsolya Az oktató neve: Karainé Dr. Gombocz Orsolya	A tantárgyért felelős szervezeti egység: Pedagógiai Intézet
Az értékelés formája: gyakorlati jegy	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: BA Tanárképzési modul	

1. A tárgy célja

A tanárképzésre készülő hallgatók bevezetése a pedagógiai gondolkodásba, különösen a neveléstudomány területén a saját tapasztalatokra való reflektálás útján. A tárgy a saját korábbi tapasztalatokra épülő elemzéssel kívánja megalapozni a pedagógiai tudásrendszer formálódását.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére

Alkalmasság a pedagógiai folyamat tervezésére

Alkalmasság a tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztésére

Alkalmasság a pedagógiai értékelésre

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

Alkalmasság a szakmai önművelésre

A hallgatók legyenek képesek a tudományos elméleteket saját tapasztalataikkal összevetve a reflektív tanári gondolkodást elsajátítani. Legyenek érzékenyek az esély, a speciális szükséglet és a különleges igények problematikájára. Forduljanak toleranciával a kevesebb eséllyel rendelkező társadalmi csoportok és konkrét személyek felé, ugyanakkor rendelkezzenek ismeretekkel a tehetséggondozás területén is. Legyenek tisztában a pedagógiai tevékenység esélynövelő vagy esélycsökkentő tényezőivel. Legyenek képesek a tanulók személyiségét optimálisan fejleszteni és a fejlesztés érdekében együttműködni a szakma illetve a társadalom többi szereplőjével.

2. A tárgy tematikája

A reflexiót segítő módszerek segítségével (pl. fogalmi térkép, rendezett fa, metafora stb.) és a szakirodalom rövidebb részleteinek feldolgozásával a következő neveléssel kapcsolatos témákat érintjük:

1. A nevelés fogalma a hétköznapi és tudományos megközelítések
2. Társadalom és nevelés: kultúrák, értékek, normák, szabályozások
3. Osztályfőnöki munka
4. Erkölcsi nevelés
5. Emberképek, változó gyermekképek, nevelési modellek
6. A tanulás és a tanítás fogalma: értelmezések, hétköznapi és tudományos megközelítések
7. Az inkluzív és a komprehenzív szemléletmód a pedagógiában
8. A hátrányos helyzet értelmezései, saját nézeteink különböző társadalmi csoportokkal kapcsolatban
9. A pedagógia és az iskolarendszer esélycsökkentő, kirekesztő tényezői.

10. Tehetséggondozás
 11. Pedagógus pályakép
 12. Hit, lelkeség és nevelés
3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?
 Gyakorlati képzés, mely a saját tapasztalatokra építve kíván bevezetést adni a neveléssel való tudományos szintű foglalkozásba.
4. Követelmény
Évközi ellenőrzés: részvétel az órákon, eredményes zárthelyi a nevelésméleti alapfogalmakból, egy kiválasztott téma empirikus feldolgozása és szóbeli bemutatása, órai és otthoni feladatok teljesítésére vonatkozó visszajelzések
Félév végén: Önálló, elemző-reflektív dolgozat egy kiválasztott témában min. 5 A4-es oldalon.
5. Kötelező irodalom
 Cs. Czachesz Erzsébet – Radó Péter: Oktatási egyenlőtlenségek és speciális igények, in: Halász Gábor – Lannert Judit (szerk.) Jelentés a magyar közoktatásról 2003. Budapest: OKI, 2003. 349–376.
 Csányi Yvonne: Az integráció kihívásai. Sajátos nevelési igényű gyermekek a többségi iskolában. Tanári kézikönyv. Budapest: RAABBE, 2003.
 Golnhofer Erzsébet – Szabolcs Éva: Gyermekkor: nézőpontok, narratívák. Budapest: Eötvös József Kiadó, 2005.
 Loránd Ferenc: Az egységes iskoláról. Új Pedagógiai Szemle 1997, 1. sz.
 Papp János: A hátrányos helyzet értelmezése. Educatio 1997, 1. sz.
 Réthy Endréné: Speciális szükségletű gyermekek nevelése, oktatás Európában. Az integráció és inklúzió elméleti és gyakorlati kérdései. Magyar Pedagógia 2002, 3. sz.
 Szivák Judit: A reflektív gondolkodás fejlesztése. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár III., Budapest: Gondolat Kiadói Kör – ELTE BTK Neveléstudományi Intézet, 2003.
 Tóth László: A tehetségfejlesztés enciklopédiája. Debrecen: Pedellus, 2003.
 Zrinszky László: Nevelésmélet. Budapest: Műszaki Könyvkiadó, 2002.
6. Ajánlott irodalom
 Bábosik István: A modern nevelés elmélete. Budapest: Telosz Kiadó, 1997.
 Nahalka István: Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.
 Bruner, Jerome: Az oktatás kultúrája. Budapest: Gondolat, 2004.
 Forray R. Katalin – Hegedűs T. András: Cigányok, iskola, oktatáspolitikai. Budapest: Új Mandátum, 2004.
 Hunyady Györgyné (szerk.): Differenciálás-kooperatív tanulás. Budapest, 2003.
 Kólyi Erzsébet: A pedagógus új típusú feladatai a modern iskolában. Budapest: Flaccus, 1999.
 Mészáros György: A „rosszarcúak” szava: a kritikai pedagógia kihívása. Iskolakultúra 2005, 4. sz.;
 Mihály Ottó: Esélyegyenlőség és differenciálás. Új Pedagógiai Szemle 1999, 1. sz.;
 Schaffhauser Franz: A fogyatékoság jelensége a neveléstudományban. in: Zászkaliczky, P.- Verdes S: Tágabb értelemben vett gyógypedagógia. Budapest: ELTE, 2004.
 Vajda Zsuzsanna – Pukánszky Béla (szerk.): A gyermekkor története. Szöveggyűjtemény. Budapest: Eötvös József Kiadó, 1998.
 Zrinszky László: Pedagógusszerepek és változásaik. Budapest: ELTE BTK Neveléstudományi Tanszék, 1994.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Szemináriumi terem, tábla, írásvetítő, nagyméretű papírok, filctoll, ragasztható felület, laptop, projektor, videolejátszó, monitor.

6. Szociálpszichológia ea.

A tantárgy neve:	SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA
Az értékelés formája: kollokvium	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: BA Tanárképzési modul	

1. A tárgy célja

A társas jelenségek általános törvényszerűségeinek megismerése, alkalmazása az iskolai jelenségek, a tanulók kapcsolatainak, reakcióinak elemzése, megértése során. A csoportjelenségek iskolai közegben való megértésére, irányítására való képesség kialakítása.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

Alkalmasság szakmai önművelésre

2. A tárgy tematikája

1. A szociálpszichológia kialakulása, főbb irányzatai - szerepe az iskolában

2. Személypercepció és attribúció az iskolai közegben

3. Az attitűd fogalma, funkciói

4. Társas befolyásolás, attitűdváltozás

5. Kognitív disszonancia, megjelenési formái

6. Konformitás és engedelmesség

7. Normák, együttműködés és versengés az iskolában

8. Csoportfolyamatok, a társas kapcsolatok rendszere

9. Kommunikáció az osztályban, tanár-diák interakció

10. Vezetés, nevelői légkör és teljesítmény.

11. Vonzalom és rokonszenv.

12. Társadalmi interakciók, szerepek az iskolában.

13. Sztereotípiák és előítéletek

14. A tömegek pszichológiája

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Elméleti képzés, mely integrális módon kapcsolja össze a BA előkészítő tanárképzési modulban szerzett pedagógiai és pszichológiai ismereteket az aktuális tanegység anyagával.

4. Követelmény

Félév végén: kollokvium szóban vagy írásban

5. Kötelező irodalom

J. Forgas : A társas érintkezés pszichológiája. Budapest: Gondolat, (több kiadás).

Mészáros Aranka (szerk.): Az iskolai szociálpszichológia jelenségvilága. ELTE, Eötvös Kiadó, 2002. (ill. korábbi kiadások)

Mérei F.: Közösségek rejtett hálózata. Budapest: Osiris, 2006.

6. Ajánlott irodalom

Aronson: A társas lény, KJK. (több kiadás)

Aronson-Pratkanis: A rábeszélő gép.

Katz, D.: Az attitűdök tanulmányozásának funkcionális megközelítése, In: Halász-

Hunyadi-Martón: Az attitűd pszichológiai kutatásának kérdései. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1979. 105-121.

Allport, G. W.: Az előítélet. Budapest: Gondolat, 1977.

Cartwright, D.: A csoportdinamikai elmélet néhány alkalmazási módja, In: Pataki F.(szerk): Pedagógiai szociálpszichológia. Budapest: Gondolat, 1976. 313-324.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Nagy létszám befogadására kész előadóterem, laptop, projektor, tábla

7. Iskola és társadalom

A tantárgy neve:	ISKOLA ÉS TÁRSADALOM	
Az értékelés formája: kollokvium	A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: Személyiségpszichológia, pedagógiatörténet, neveléstudomány, fejlődéspszichológia, a nevelés gyakorlati feladatai, szociálpszichológia ea.		

1. A tárgy célja

Bevezetést nyújt a modern oktatási rendszerek fejlődésének és jelenlegi változásainak problémáiba, segíti az oktatáspolitikai folyamatok, az oktatási rendszer és más társadalmi alrendszerek közötti kapcsolatok megértését. Elemzésre, reflektálásra inspiráló ismereteket nyújt, az emberrel, a társadalommal, és az oktatás társadalmi-gazdasági szerepével kapcsolatos meghatározó tudományos eredményekről, a nevelési-fejlesztési funkciókat betöltő szervezetek, intézmények, közösségek működéséről, az oktatás környezetét meghatározó jogszabályokról, a közoktatási intézményrendszer szabályozásáról, az Európai Unió közoktatási kultúrájáról.

Lehetőséget ad az oktatási rendszerek legfontosabb jellemzőinek és a mai magyar közoktatás alapvető rendszerszintű problémáinak megismerésére, a reflektálás képességére, a különböző elméleti és gyakorlati összefüggések szemléltetésére való készségre. A hallgatók integrált gondolkodás alapján képesek lesznek a különböző tudományterületek eredményeivel ismereteiket bővíteni, az iskolai szervezetben és a szakmai közéletben alkalmazni.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák hatékony fejlesztésére

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

Alkalmasság a szakmai önművelésre

2. A tárgy tematikája

1. A közoktatási rendszerek funkciói, az egyes funkciókhoz kapcsolódó folyamatok. Az oktatási rendszer és más társadalmi alrendszerek közötti kapcsolatok

2. Az oktatáspolitikai intézkedések hatásrendszere

3. A modern tömegoktatási rendszerek kialakulása, a rendszerré fejlődés állomásai és sajátosságai, elméleti és szervezeti feltételei

4. Az állam szerepe az oktatás fejlődésében, az oktatás és a kormányzati-közigazgatási rendszer közötti kapcsolódás kialakulása, ennek hatásai

5. Eltérő fejlődési modellek

6. Az oktatási rendszerekben zajló jellegzetes változások, különböző társadalmi szereplők és a strukturális meghatározottság szerepe

7. A centralizáció és decentralizáció hatásai

8. Az egyének és intézmények által hozott döntések szerepe az a rendszerek alakulásában

9. Az érdekeltség és a kulturális meghatározottságok szerepe

10. Verseny és a piac az oktatásban, a verseny erősítését és korlátozását célzó oktatáspolitikák

11. A közpolitika, az oktatáspolitikai alakításának szereplői, intézményes keretei
 12. Társadalmi csoportok, szakmai szervezetek Magyarországon és nemzetközi kitekintésben
 13. Az oktatási rendszerek szerkezete, vertikális és horizontális tagolódása
 14. Az oktatási rendszerek szabályozása, a szabályozás tárgya és eszközei
 15. A kormányzati rendszer, az oktatásirányítás, az oktatásigazgatás, és a közigazgatási rendszer kapcsolata. A közoktatás irányítási, intézmény fenntartási problémák
 16. Nemzetközi hatások a közoktatási rendszerek fejlődésében
 17. Globalizáció és oktatás
 18. Az európai integráció közoktatási hatásai.
3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?
Elmélet, előadás: 8x2 óra
Szemináriumi gyakorlat: 7x2 óra
 4. Követelmény
Évközi: választott témában, tapasztalatok, interjúk, olvasásélmények alapján min. 5 A/4 oldalas dolgozat, prezentáció a tárgykörben.
Félév végén: aláírás, gyakorlati jegy, kollokvium
 5. Kötelező irodalom
Halász Gábor: Az oktatási rendszer. Budapest: Műszaki Könyvkiadó, 2001.
Halász G.-Lannert J.(szerk.): Jelentés a magyar közoktatásról-2006. Budapest: Országos Közoktatási Intézet, 2007.
 6. Ajánlott irodalom
Ericson D. P.: Az oktatási rendszer általános elméletének lehetősége, In: Halász G.-Lannert J.(szerk.): Az oktatási rendszerek elmélete. Budapest: OKKER, 1996. 67-91.
Balázs É.- Halász G. (szerk): Oktatás és decentralizáció Közép-Európában. Budapest: OKKER, 56-77.
Hoffmann Rózsa: Köznevelésünkről-másképpen. Egy nemzeti közoktatás-politika alapjai. Mester és Tanítvány 3. szám 2004. augusztus, 27-49.
 7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága
Írásvetítő, projektor, tábla.

8. Oktatáselmélet

A tantárgy neve:	OKTATÁSELMÉLET
Az értékelés formája: kollokvium	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: Személyiségpszichológia, pedagógiatörténet, neveléselmélet, fejlődéspszichológia, a nevelés gyakorlati feladatai, szociálpszichológia ea.	

1. A tárgy célja

Átfogó ismereteket nyújt a tanítás-tanulás minden elméleti és gyakorlati problematikájáról, nevelés-oktatás általános feltételeiről. Lehetőséget ad az oktatás céljának, tartalmának, folyamatának, stratégiáinak, módszereinek, szervezeti formáinak, eszközeinek elemző megismerésére, a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményének és személyiségfejlődésének elemző értékelésére, a különböző értékelési formák alkalmazására. Széles szakirodalmi kitekintéssel, kutatási eredmények feldolgozásával segíti a tudományos eredmények és a gyakorlati tapasztalatok integrálását. Az iskola mint sajátos szervezet, közösségei együttműködési formáinak, kapcsolatrendszerének, szervezeti kultúrájának elemzése segíti a tanítás-tanulás-fejlesztés környezeti adottságainak meghatározását.

Segíti a hivatáshoz nélkülözhetetlen képességek, attitűdök kialakítását, az oktatáskutatás és gyakorlat egymást feltételező művelését, különböző oktatási szituációkban fejlesztő alkalmazását.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére

Alkalmasság a pedagógiai folyamat tervezésére

Alkalmasság a tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztésére

Alkalmasság az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák hatékony fejlesztésére

Alkalmasság a tanulási folyamat szervezésére és irányítására

Alkalmasság a pedagógiai értékelésre

2. A tárgy tematikája

1. Az oktatáselmélet értelmezése, irányzatok

2. Napjaink alternatív nézetei

3. Az nevelés-oktatás általános problémái a modern világban. Az oktatási szituációkat meghatározó tényezők

4. Az oktatási folyamat, az oktatás stratégiái és módszerei

5. Tanulásszervezés, az oktatáseszközei, tárgyi feltételei

6. Az oktatás szervezeti keretei, formái, szervezési módok

7. Pedagógiai értékelés és mérés, alapvető dokimológiai fogalmak, nézetek

8. Az oktatómunka tervezése, oktatástechnológiai irányzatok, folyamatelemzés módszertana

9. Az oktatás fiziológiája, különleges bánásmódot igénylők oktatása, integráció-bevonás

10. A pedagóguspálya szakmai és pszichológiai kritérium rendszere

11. Az oktatástudományok kutatási módszerei és technikái. Az oktatásban alkalmazott statisztikák

12. Társtudományok és gyakorlat: oktatás szociológia, oktatásgazdaságtan

13. Összehasonlító oktatáselmélet.

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?
Előadás 15x2 óra
4. Követelmény
Félév végén: aláírás, kollokvium.
5. Kötelező irodalom
Falus Iván (szerk.): DIDAKTIKA – Elméleti alapok a tanítás tanulásához. IX-XVIII. fejezetek Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.
Nagy Sándor: Az oktatás folyamata és módszerei. Budapest: ELTE 1993., 1996.
6. Ajánlott irodalom
A Mester és Tanítvány c. folyóirat vonatkozó szakcikkei
A Tan-Műhely c. folyóirat vonatkozó szakcikkei
Érettségi vizsgaszabályzat (www.om.hu)
Nemzeti alaptanterv (NAT) (243/2003. /XII.17. sz. Korm. Rendelet)
Törvény a közoktatásról (2003. évi LXV. Törvénnyel módosított 1993. évi LXXIX. Törvény)
7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága
Írásvetítő, projektor, tábla.

9. Szociálpszichológia szeminárium

A tantárgy neve:	SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA SZEMINÁRIUM
Az értékelés formája: gyakorlati jegy	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: Személyiségpszichológia, pedagógiatörténet, nevelésemélet, fejlődéspszichológia, a nevelés gyakorlati feladatai, szociálpszichológia ea.	

1. A tárgy célja

A társas érintkezéssel kapcsolatos pszichológiai ismeretek (gyakorlati és elméleti háttér) bemutatása és tárgyalása, hogy a hallgatók az életszerű jelenségeken keresztül sajátítsanak el olyan ismeretet, amit az oktatói gyakorlatuk során alkalmazni tudnak a közösségépítésben és az egyéni szociális készségfejlesztésben egyaránt.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére

Alkalmasság a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére

Alkalmasság a tanulási folyamat szervezésére és irányítására

Alkalmasság az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák hatékony fejlesztésére

2. A tárgy tematikája

1. Az iskolai közösségek mikroszociológiája

2. Pygmalion hatás

3. Fegyelmezés, feleltetés

4. Viselkedészavar, konfliktus, problémamegoldás és együttműködés az iskolában

5. Nevelő-és korrekciós hatások lehetőségei a serdülő-és felnőttkorban

6. Kommunikáció az osztályban

7. Pályaválasztás, pályaérettség

8. Énkép és önismeret fejlesztése az iskolában – és önmagunkban

9. Kultúra és szocializáció, kultúra és iskola – idői, téri, társadalmi vetületek

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Gyakorlati képzés.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: zárthelyi dolgozat és házi dolgozat leadása, valamint szakirodalmi forrás feldolgozása és bemutatása kiselőadás formájában egy gyakorlati jelenséghez kapcsolódóan.

Félév végén: gyakorlati jegy.

5. Kötelező irodalom

Kőrössi J.: Az énkép és összefüggése az iskolai teljesítménnyel. In: Mészáros A. (szerk) Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó, 2004. 83-101. oldal

Mérei F.: Községek rejtett hálózata. (több kiadásban is létezik) I. fejezet

Páskuné Kiss J.: Kommunikációfejlesztés a tanítási órán. In: Mészáros A. (szerk) Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó, 2004. 407-416.

Sallay H.: Tanári elvárások, visszajelentések és a tanulók ezekre adott reakciói: érvényesül-e és miként fejti ki hatását a Pygmalion-effektus? In: Mészáros A. (szerk) Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó, 2004. 145-161.

6. Ajánlott irodalom

Aronson, E. A társas lény, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. (Több kiadás)

Buda B.: A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1986. XII, XIV, XV. fejezet: 226-242; 260-287; 288-307.

Mészáros A. (szerk) Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó,

Ritoókné Ádám M. (szerk): Pályalélektan. Pályafejlődés elméletek. Budapest: OMK Jegyzet, 1994.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Projektor, laptop, tábla, tv, video.

10. Tanítás és tanulás

A tantárgy neve:	TANÍTÁS ÉS TANULÁS	
Az értékelés formája: gyakorlati jegy	A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltétele: Személyiségpszichológia, pedagógiatörténet, nevelélmélet, fejlődéspszichológia, a nevelés gyakorlati feladatai, szociálpszichológia ea.		

- A tárgy célja a tanítás-tanulás folyamatában felmerülő nehézségek és problémák megoldását segítő stratégiák, módszerek és technikák megismerése és adaptív alkalmazása annak érdekében, hogy a pedagógus tanítványainak tanulási képességeit eredményesen fejleszthesse. A tanulási módszerek megismerésén, tanulmányozásán és alkalmazásán keresztül fejlődik a tanárjelölt metodikai repertoárja, problémaérzékenysége és a gyermeki nézőpontot megértő pedagógiai szemléletmódja.
Fejlesztendő kompetenciák:
Alkalmasság a pedagógiai folyamat tervezésére
Alkalmasság a tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztésére
Alkalmasság az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák hatékony fejlesztésére
Alkalmasság a tanulási folyamat szervezésére és irányítására
Alkalmasság a pedagógiai értékelésre
- A tárgy tematikája
 - Tanuláskiadásdiagnosztika és tanulási önismeret (lehetőségek és korlátok)
 - Tanulási teljesítménypróbák (figyelem, verbális és kognitív képességek)
 - Tanulási nehézségek (tantárgyspecifikus problémaelemzés)
 - A tanuláshoz való viszony (tanulás és motiváció, siker és kudarc)
 - A tanulás ritmusa (életritmus, életstílus)
 - Tanulási szokások (szokásrend, szokásformálás)
 - Tanulási tanácsok (kísérletek, tapasztalatok, feltételek, önreflexió)
 - Tanulási módszerek, eljárások, technikák (a hatékony és időtakarékos tanulás módszereinek áttekintése: ráhangolódás és relaxáció, szövegfeldolgozási módszerek, verbális szereplés, írásbeli munka, memorizálás, önellenőrzés)
 - A tanuláshoz szükséges részképességek fejlesztése (figyelem, beszéd, értő és kifejező olvasás, emlékezet, gondolkodás)
- Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?
A *gyakorlati képzés* során a hallgatók megismerik és maguk is kipróbálják a gyakran alkalmazott tanulási módszereket, így tapasztalatokat szereznek a tanuláshoz szükséges képességek fejlesztésében.
- Követelmény
Évközi ellenőrzés: aktív részvétel a szeminárium munkájában, az egyéni tanulási tapasztalatokról szóló beszámoló és/vagy szemináriumi dolgozat készítése.
Félév végén: gyakorlati jegy
- Kötelező irodalom
Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan. Budapest: Metódus-Tan, 2004.
Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan. Tanári kézikönyv. Budapest: Metódus-Tan, 2004.

6. Ajánlott irodalom

Fischer, Robert: Hogyan tanítsuk gyermekeinket gondolkodni? Budapest: MK Calibra Könyvek, 1999.

Fischer, Robert: Hogyan tanítsuk gyermekünket tanulni? Budapest: MK Pedagógus Könyvek, 2000.

Réthy Endréné: Motiváció, tanulás, tanítás. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Szemináriumi terem, komplex audiovizuális és informatikai háttér.

11. Nevelépszichológia

A tantárgy neve:	NEVELÉSPSZICHOLÓGIA
Az értékelés formája: kollokvium	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: Személyiségpszichológia, pedagógiatörténet, nevelélmélet, fejlődépszichológia, a nevelés gyakorlati feladatai, szociálpszichológia ea.	

1. A tárgy célja

A szocializáció folyamatának elemzésén keresztül a már meglévő pszichológiai ismeretek alkalmazásával a szocializáció során a családban és az iskolában zajló folyamatok feltárása és megértése.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a pedagógiai folyamat tervezésére

Alkalmasság a tanulási folyamat szervezésére és irányítására

Alkalmasság a pedagógiai értékelésre

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

Alkalmasság a szakmai önművelésre

2. A tárgy tematikája

1. Fogalma, feladata. A nevelés evolúciós alapjai

2. Szocializációs folyamatok, különböző kultúrák nevelési eljárásai.

3. A család mint rendszer – funkciói és sajátosságai a szocializáció során.

4. Intézményes nevelés, óvoda, iskola. Az iskola funkciói.

5. Az iskola mint rendszer. Az oktatási intézmények működése és feladatai.

6. Az iskolai élet – tanárok, diákok, iskolai személyzet és szülők – jellemzői.

7. Kommunikáció az iskolában.

8. Tanári attitűdök, szerepek – a jó tanár.

9. Az iskolai csoportok jellemzői – osztályok, tanári kar.

10. A tanulás sajátosságai.

11. Az iskola mint örömforrás, a motiválás eszközei..

12. Fegyelmezés az iskolában, jutalmazás és büntetés.

13. A két nem családban és az iskolában.

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Előadás

4. Követelmény

Félév végén: szóbeli vagy írásbeli kollokvium.

5. Kötelező irodalom

Vajda Zsuzsanna – Kósa Éva: Neveléslélektan. Budapest: Osiris Kiadó, 2005.

Tomasello: Gondolkodás és kultúra. Budapest: Osiris Kiadó, 2001.

Cole, M.-Cole S.R.: Fejlődéslélektan. Budapest: Osiris Kiadó, 1997.

Buda B.: Kommunikáció az osztályban. In: Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága (szerk: Mészáros A.) ELTE, Eötvös Kiadó, 1997. 13-22.

6. Ajánlott irodalom

Doreen Kimura: Női agy, férfi agy. Budapest: Kairosz Kiadó, 2002

Vajda Zs.: Nevelés, pszichológia, kultúra. Budapest: Dinasztia Kiadó, 1994.

Csikszentmihályi, M.: Addig éltek, amíg meg nem haltak. Budapest: Kulturtrade Kiadó, 1998.

Adelson: A tanár mint modell (szerk: Pataki) Pedagógiai szociálpszichológia.

Budapest: Gondolat, 1976. 712-726.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága:

Megfelelő méretű multimédiás tanterem.

12. Mikrotanítás

A tantárgy neve:	MIKROTANÍTÁS
Az értékelés formája: gyakorlati jegy	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: Szociálpszichológia előadás, iskola és társadalom, oktatáselmélet, szociálpszichológia szeminárium, tanítás és tanulás, nevelépszichológia	

1. A tárgy célja

A hallgatók a mikrotanítás során élményszerűen, valóságos pedagógiai szituációban tapasztalják meg, tudatosítják és gyakorolják a tanulás-tanítási folyamat tervezésének, megvalósításának és kiértékelésének lépéseit, módjait. A középpontban a tanulási folyamat áll, amelyet a tanulás sajátos módjainak tudatosításával, folyamatos értékelésével, az arra való egyéni és közös reflektálással fejleszthetünk. Cél, hogy a hallgatók jussanak el az oktatás, mint tanulásszervezés gondolkodásmódjára. A tárgy az oktatáshoz kapcsolódó sokféle kompetenciát fejleszt: tervezés, együttműködés, módszerek alkalmazása, reflektív pedagógiai gondolkodás.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a pedagógiai folyamat tervezésére

Alkalmasság a tanulási folyamat szervezésére és irányítására

Alkalmasság a pedagógiai értékelésre

2. A tárgy tematikája

A mikrotanítások (hallgatónként min. 3) előtt átismételjük a következő didaktikai ismereteket:

1. Az oktatási folyamat tervezése

2. A pedagógus szerepei

3. Munkaformák

4. Oktatási módszerek

5. A pedagógiai értékelés

6. A tanulás

7. A tanulók egyéni különbségei

Ezek a szempontok visszatérnek az értékelések során is. Különös hangsúlya van a tanulás-szervezéshez kapcsolódó ismereteknek és kompetenciáknak.

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Gyakorlati képzés, mely épít más oktatáselméleti tárgyak során elsajátított tudásra, kompetenciákra.

4. Követelmény

A hallgatók három mikrotanítást csinálnak, előzetesen leadott tervekkel.

Évközi ellenőrzés: a tervek leadása, a mikrotanítások közös kiértékelése

Félév végén: tervek végleges változata, egy plusz teljes óraterv valamelyik mikrotanítási tervre épülve, egy oldalas reflexió a félévi munkáról, tapasztalatokról

5. Kötelező irodalom

Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.

6. Ajánlott irodalom

Falus Iván: A mikrotanítás elméleti és gyakorlati kérdései. Budapest: Tankönyvkiadó, 1986;

Szivák Judit: A reflektív gondolkodás fejlesztése. Oktatás-módszertani
Kiskönyvtár III., Budapest: Gondolat Kiadói Kör – ELTE BTK Neveléstudományi
Intézet, 2003.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága
Szemináriumi terem, tv, videó, videokamera, tábla, filc.

13. Konfliktuskezelés

A tantárgy neve:	KONFLIKTUSKEZELÉS	
Az értékelés formája: gyakorlati jegy		
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2	
A tantárgy előfeltételei: Szociálpszichológia előadás, iskola és társadalom, oktatáselmélet, szociálpszichológia szeminárium, tanítás és tanulás, neveléspszichológia		

1. A tárgy célja

Bemutatni és feldolgoztatni a mindennapokban, illetve a pedagógiai gyakorlatban előforduló konfliktusok kialakulásának és optimális megoldásának feltételeit valamint gyakoroltatni az ehhez szükséges személyes készségeket annak érdekében, hogy a hallgatók gazdag elméleti és gyakorlati tudással rendelkezzenek a konfliktushelyzetek hatékony kezelésében.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére

Alkalmasság a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére

Alkalmasság a tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztésére

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

2. A tárgy tematikája

A téma feldolgozása során a következő tárgykörök elméleti és gyakorlati vonatkozásainak sajátélményű feldolgozása történik meg:

1. A konfliktusok fajtái, területei

2. A konfliktusok keletkezésének intra- és interperszonális okai, ezek összefüggései

3. Versengés és együttműködés személyiség- és szociálpszichológiai vetületei

4. Az agresszió okai és folyamatai iskolai környezetben

5. A konfliktusok kezelésének kognitív és érzelmi vonatkozásai

6. A konfliktusok kezelésének kommunikációs vonatkozásai

7. A konfliktusok kezelésének döntés- és játékelméleti vonatkozásai

8. Konfliktusmegelőző és konfliktuskezelő programok az iskolában

9. Esetbemutatók és -feldolgozás tréningmódszerekkel, sajátélményű gyakorlatokkal.

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Tréningjellegű képzés, mely épít a megelőző tanegységekben szerzett pedagógiai és pszichológiai, elsősorban a szociálpszichológia tárgyak révén szerzett ismeretekre.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: jelenlét és aktív részvétel a foglalkozásokon.

Félév végén: zárótanulmány írása, háromfokozatú értékelés.

5. Kötelező irodalom

Geskó, S.: Konfliktusmegelőzés és konfliktuskezelés. Training Partners Hungary, 1998.

Lovas Zs., Herczog M.: Mediáció, avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés. Budapest: Múzsák Kiadó, 1999.

6. Ajánlott irodalom

Rosenberg, M.: A szavak ablakok, vagy falak (Erőszakmentes kommunikáció). Budapest: Agykontroll Kft. 2001.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Csoportos tréning tartására alkalmas helyiség, tábla, laptop, projektor.

14. Személyiségfejlődési zavarok

A tantárgy neve:	SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSI ZAVAROK	
Az értékelés formája: kollokvium		
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2	
A tantárgy előfeltételei: Fejlődépszichológia		

1. A tárgy célja

Felkészíteni a hallgatókat a személyiségfejlődésben akadályozott gyermekek problémáinak felismerésére, segítésére. Bemutatni a beilleszkedési zavarok, devianciák, krízisek intervenciós, illetve megelőzési lehetőségeit, az iskolai mentálhigiéné jelentőségét.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére

Alkalmasság a tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztésére

Alkalmasság a pedagógiai folyamat tervezésére

Alkalmasság a pedagógiai értékelésre

Alkalmasság szakmai együttműködésre, kommunikációra

2. A tárgy tematikája

1. Egészség-betegség fogalma. Fejlődést akadályozó biopszichoszociális tényezők

2. A család funkciói, stabilitás-instabilitás jelei. Veszélyeztetettség, gyermekbántalmazás, szexuális és egyéb abuzusok. Iskola és család lehetséges konfliktusai.

3. A személyiségfejlődést akadályozó tényezők, sebezhetőség, kritikus periódusok.

4. Súlyos mentális zavarok gyermekkorban. (schizofrénia, autizmus.)

5. Stressz az iskolában, megküzdés. Pszichoszomatikus tünetek gyermekkorban.

6. Szorongás okozta rendellenességek, kóros védekezési módok, „burn-out”.

7. Pszichotraumák, veszteségek hatásai és következményei. Poszttraumás szindróma.

8. Alvás-, evés- és alkalmazkodási zavarok, depresszió. Prevenációs lehetőségek.

9. Abuzusok, tudatmódosító szerek használata, alkohol- és drogfogyasztás.

10. Teljesítmény-, pszichés- és magatartászavarok Diszlexia, ADHD.

11. Szocializációs, önértékelési és beilleszkedési nehézségek. Oppozíciós és aszociális magatartászavar. Agresszív magatartás.

12. A krízis fogalma, krízisintervenció Az öngyilkosság. Kiváltó okok, előjelek és tünetek. Serdülőkori krízisek oki háttere, tünetei. A pedagógus kompetenciája.

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Előadás

4. Követelmény

Félév végén: kollokvium szóban vagy írásban

5. Kötelező irodalom

Bagdy E: Családi szocializáció és személyiségzavarok. Tankönyvkiadó, 1977.

Csikszentmihályi M: Az autotelikus személyiség in: Bevezetés a pszichológiába (szerk. Pléh-Boross) Budapest: Osiris, 2004.

Murányiné-Kabainé: A gyermekkori és serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája. Budapest: Tankönyvkiadó, 1991.

6. Ajánlott irodalom

Tim Kasser: Az anyagiasság súlyos ára. Budapest: Ursus Libris, 2005.

Gerevich József szerk.: Közösségi mentálhigiene. Budapest: Gondolat, 1989. 56-80.

Ehrt - F. Mattmüller: A nehezen nevelhető gyerek /POS/. Budapest: Gondolat, 1991.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága:
Megfelelő méretű előadóterem

15. Az iskola belső világa

A tantárgy neve:	AZ ISKOLA BELSŐ VILÁGA	
Az értékelés formája: gyakorlati jegy		
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2	
A tantárgy előfeltétele: Szociálpszichológia előadás, iskola és társadalom, oktatáselmélet, szociálpszichológia szeminárium, tanítás és tanulás, nevelépszichológia		

1. A tárgy célja az iskola és az iskolarendszer belső világának, törvényszerűségeinek és összefüggéseinek gyakorlati kutatómunka keretében történő módszeres feltárása, melynek során a hallgatók valós képet alkothatnak jövő munkájukról és ennek környezetéről. A munka során olyan kutatói attitűdök alakulnak ki, melyek a pedagógiai problémaérzékenység és problémamegoldás kompetenciáit növelik.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére

Alkalmasság a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére

Alkalmasság a tanulási folyamat szervezésére és irányítására

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

Alkalmasság a szakmai önművelésre

2. A tárgy tematikája

1. Az iskola belső világára irányuló kutatások feladata feltárni, hogy milyen események, folyamatok történnek a tanulóval, ill. a tanárral, milyen a viszonyuk a ténylegesen zajló és a deklarált célok szerinti folyamatoknak, hogyan rétegződik az osztály belső szerkezete, milyen módon jelennek meg az iskola világában a hozott társadalmi különbségek és azok hogyan öröklődnek át, termelődnek újra, ill. milyen módon ellensúlyozhatók.

2. A hallgatók az iskola világát áttekintve tapasztalatokat szereznek a közoktatás intézményeiről, irányításuk, működtetésük és rendszerszintű szabályozásuk belső összefüggéseiről.

3. Hasonló kompetenciákat szereznek az iskola világában megjelenő szociológiai és pszichológiai jelenségek feltérképezésének területén is.

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Gyakorlati képzés: kutató-szeminárium.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: a hallgató önállóan végzett kutatásának eredményeit szóbeli és írásbeli beszámoló formájában publikálja, melyet közös megbeszélés vagy vita követ.

Félév végén: gyakorlati jegy adandó.

5. Kötelező irodalom

Cserfalvi Ilona: Pedagógiai jelenségek vizsgálata. Debrecen: Tóth Kiadó, é.n.

Falus Iván (szerk.): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Budapest: Keraban Kiadó, 1996.

6. Ajánlott irodalom

Báthory Zoltán: Tanulók, iskolák, különbségek. Budapest: OKKER Kiadó, 1997.

Bernáth József: Közoktatástan. Pécs: Comenius Bt., 1999.

Dietrich – Tenort: A modern iskola kialakulása és működése. Budapest: MK Pedagógus Könyvek, 2003.

Golnhofer – Nahalka (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001.

Nagy Mária: Tanári pálya- és életkörülmények. Budapest: OKKER Kiadó, 1998.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Szemináriumi terem, komplex audiovizuális és informatikai háttér.

16/a Iskolafejlesztés, minőségbiztosítás (Szabadon választható)

A tantárgy neve:	ISKOLAFEJLESZTÉS, MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS
Az értékelés formája: gyakorlati jegy	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: Szociálpszichológia előadás, iskola és társadalom, oktatáselmélet, szociálpszichológia szeminárium, tanítás és tanulás, nevelépszichológia	

1. A tárgy célja:A közoktatás rendszerben, az egyes intézményekben a minőség ,a fejlesztés , a változás és ezek megvalósításával kapcsolatos elméleti ismeretek-modellek, paradigmák – bemutatása, feldolgozása. Az intézményi és fenntartói minőségirányítási rendszer építéséhez és működtetéséhez szükséges kompetenciák megalapozása. Az intézményi fejlesztés/változás tervezésének, megvalósításának és értékelésének megismerése, az innovációhoz szükséges készségek és képességek fejlesztése. A minőség, minőségbiztosítás, minőségirányítás fogalmának értelmezése. A minőség meghatározó oktatáspolitikai kategóriává válásának bemutatása. A minőség és fejlesztésének nemzetközi és hazai tendenciáinak áttekintése, a rendszerben történő gondolkodás fejlesztése.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

Alkalmasság a szakmai önművelésre

2. A tárgy tematikája

1. A fejlesztés, innováció, a pedagógiai innováció értelmezése
2. A fejlesztés/innováció társadalmi, szakpolitikai kontextusa
3. Az iskolai fejlesztés, fenntartás, változtatás sajátosságai
4. Fejlesztési stratégiák, szükségletek, források
5. A tervezés közoktatási sajátosságai, „változtassunk” szimulációs játék
6. A minőségbiztosítási fogalmak tisztázása- minőség, minőségfejlesztés, minőségbiztosítás, minőségellenőrzés, minőségirányítási rendszer
7. A minőség rendszeralakító szerepe a közoktatásban, nemzetközi tapasztalatok, tendenciák
8. Minőségirányítási rendszerek, modellek
9. Iskolai terepgyakorlat, modellek tanulmányozása
10. Elemező értékelési módszerek.

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Gyakorlat, szeminárium, iskolai terepgyakorlat.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: zárthelyi dolgozat, terepgyakorlat tapasztalatairól elemző prezentáció.

Félév végén: aláírás gyakorlati jegy.

5. Kötelező irodalom

Bálint Julianna: Minőség-tanuljunk, tanítsuk és valósítsuk meg. Budapest: Terc.Kft., 2001. 7- 125.

Halász Gábor-Lannert Judit: Jelentés a magyar közoktatásról 2003. Budapest: OKI, 246-254.

Gáspár László (1996): Innovációs folyamatok menedzselése az iskolában. Budapest: OKKER, 1997.

6. Ajánlott irodalom

Bognár Mária: Oktatásfejlesztés, iskolafejlesztés az ezredfordulón. In: Új Pedagógiai Szemle. 2004/1. sz.

Baráth Tibor (1999): TQM az iskolában- TQM gyökereitől az iskolai TQM-ig. In: Minőség és közoktatás. Szeged: Qualitas, 1999. 243-264.

Horváth Attila: Minőségbiztosítási technikák óvodában, iskolában. Budapest: Műszaki Könyvkiadó, 1999.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Projektor, tábla, írásvetítő.

16/b Oktáspolitiká (Szabadon választható)

A tantárgy neve:	OKTATÁSPOLITIKA
Az értékelés formája: gyakorlati jegy	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltétele: Szociálpszichológia előadás, iskola és társadalom, oktatáselmélet, szociálpszichológia szeminárium, tanítás és tanulás, nevelépszichológia	

1. A tárgy célja az oktatási rendszer hazai és nemzetközi jellemzőinek megismerése. Az iskola itt nem önálló zárt világgént jelenik meg a tanárjelöltek előtt, hanem mint a társadalom egyik legnagyobb alrendszerének intézményes egysége. Az oktatási rendszer összefüggéseinek feltárásakor az oktatáspolitiká aktorainak szereplehetőségei is megvilágítást nyernek, aminek következtében a tanárjelöltek képesek és készek lesznek nemcsak követni az oktatáspolitiká történéseit, hanem annak cselekvő részeseivé is válhatnak.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére

Alkalmasság az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák hatékony fejlesztésére

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

Alkalmasság a szakmai önművelésre

Elkötelezettség a szakmai fejlődésben,

Alkalmasság a jogértelmezésre

2. A tárgy tematikája

1. A magyarországi oktatási rendszer fejlődése a kezdetektől máig

2. A magyar köz- és felsőoktatási rendszer jellemzői

3. A közoktatási, a szakképzési és a felsőoktatási törvény

4. Az oktatási rendszer működését befolyásoló fontosabb jogszabályok

5. A tartalmi szabályozáskérdései

6. Az oktatási rendszer szereplői: jogaik, kötelességeik

7. Az iskola önállóságának értelmezése

8. Az oktatás finanszírozása

9. Az oktatási intézmények működésének törvényben rögzítette alapelvei

10. Az oktatáspolitiká aktuális kérdései

11. Az oktatáspolitiká aktorai

12. Tanári szabadság és szabályozottság

13. Néhány európai és tengeren túli ország oktatási rendszerének jellemzői

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Gyakorlati. A szemináriumok önálló hallgatói munkára épülnek. A törvények, jogszabályok és a legfrissebb szakirodalom önálló feldolgozását gyakorló szakemberekkel készített interjúk egészítik ki.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: aktív részvétel a szeminárium munkájában, két választott téma önálló feldolgozása és prezentálása szóban és írásban. A hallgatói előadásokat megbeszélés, vita követi, amelynek rezüméjét szemináriumi dolgozat formájában írásban elkészítik a szemeszter végére.

Félév végén: gyakorlati jegy

5. Kötelező irodalom

Törvény a közoktatásról

Törvény a felsőoktatásról

Törvény a szakoktatásról

Az oktatási rendszer működését szabályozó kormány- és OKM rendeletek

6. Ajánlott irodalom

Jelentés a magyar közoktatásról 2003, 2006. Budapest, OKI

Hoffmann Rózsa: Vezetés pedagógusszemmel. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2005.

Hoffmann Rózsa (szerk.): Szakmai etikai kódex pedagógusoknak. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.

Pedagógiai folyóiratok oktatáspolitikai tartalmú szócikkei

Parlamentari (hangsúlyosan Oktatási bizottsági) jegyzőkönyvek

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Szemináriumi terem, komplex audiovizuális és informatikai háttér.

16/c Tanügyigazgatás

A tantárgy neve:	TANÜGYIGAZGATÁS
Az értékelés formája: gyakorlati jegy	
A tárgyhoz rendelt kredit: 2	Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: Szociálpszichológia előadás, iskola és társadalom, oktatáselmélet, szociálpszichológia szeminárium, tanítás és tanulás, nevelépszichológia	

1. A tárgy célja

A hallgatóknak legyen áttekintő képük a közigazgatási rendszer különböző szintjeinek feladat- és hatásköréről, az önkormányzatok működéséről, a központi és az önkormányzati közoktatás irányításáról, a különböző iskolafenntartók jogállásáról. Ismerjék a hazai tanügyigazgatás egyes szintjeihez kapcsolódó funkciókat és a felelősség-megosztás rendszerét, tudják a közoktatási rendszer működését nemzetközi kitekintésben elhelyezni, elemezni, értékelni. Szerezzenek megfelelő jártasságot az oktatással kapcsolatos jogszabályokban való eligazodásra, a jogszabályok helyes értelmezésére és a közoktatás sajátos viszonyainak megfelelő alkalmazásra. Legyenek képesek proaktív magatartásra a helyi, regionális és központi jogalkotást, szabályozást előkészítő folyamatokban.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a szakmai önművelésre

Alkalmasság a jogértelmezésre

2. A tárgy tematikája

1. A közigazgatás, államigazgatás, önkormányzati igazgatás fogalma, a centralizáció, decentralizáció, dekoncentráció értelmezése

2. Az önkormányzás, autonómia általános alapelvei, az önkormányzatok feladat- és hatáskörei

3. A közigazgatás és tanügyigazgatás jelen hazai kapcsolatrendszere, működés keretei

4. Tanügyigazgatási változások, reformtörekvések nemzetközi kitekintésben

5. A közoktatás-irányítás szintjei, funkcióik, horizontális és vertikális felelősség-megosztás

6. A tanügyigazgatás eszközrendszere, a civil társadalom/szervezetek közreműködési területei

7. A szakmai szolgáltatások, ellenőrzés, értékelés szerepe, szintjei

8. A közoktatás tervezés funkciói, területei, szintjei, hatásrendszere

9. A jog fogalma, a jogalkotás és a jogforrások, a jogforrások hierachiája

10. A jogérvényesülés, a jogviszony, a jogviszonyból adódó igények érvényesülése

11. A közoktatási törvény, kapcsolata a szakképzési, a felnőttképzési és felsőoktatási törvénnyel.

3. Elmélet vagy gyakorlati képzés-e?

Gyakorlat: szeminárium, igazgatási szituációk szimulációja, terepgyakorlat.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: zárthelyi dolgozat, egy igazgatási/fenntartói problémakör elemző feldolgozása, prezentációja.

Félév végén: aláírás, gyakorlati jegy.

5. Kötelező irodalom

Halász Gábor-Palotás Zoltán: A közoktatás irányítása. In: Jelentés a magyar közoktatásról (Szerk. Halász Gábor-Lannert Judit) Budapest: OKI, 2003. 51-83.

Szüdi János: A közoktatás-igazgatás. Budapest: OKKER, 1996.

Hatályos közoktatási törvény www.okm.hu

6. Ajánlott irodalom

Halász Gábor: A magyar közoktatás az ezredfordulón. Budapest: OKKER, 2001.

Bíró Endre-Bosch Márta- Varga Mária Beáta: Jogalkalmazás a közoktatásban.

Budapest: Raabe Klett, 1999.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Írásvetítő, projektor, laptop, tábla.

16/d Tranzakcióanalízis

A tantárgy neve: TRANZAKCIÓANALÍZIS
Az értékelés formája: háromfokozatú minősítés (m) A tárgyhoz rendelt kredit: 2 Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: BA tanárképzési modul

1. A tárgy célja

Egy a dinamikus és kommunikációs hangsúlyú pszichológiai irányzat alapjainak megismertetése elméleti és gyakorlati bemutatásán keresztül. Ismerjék meg az iskolai kommunikáció, a gyakori konfliktusok elemzésének és megoldási lehetőségeinek tranzakcióanalitikus módszereit.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére

Alkalmasság a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

2. A tárgy tematikája

1. A TA története, filozófiája

2. A TA személyiségfelfogása, énállapot-modellek

3. Énállapot diagnosztika

4. Tranzakciók típusai

5. Sztrókok és időstrukturálás

6. Játzmaelemzés

7. A sorskönyv

8. Gátló parancsok és előírások

9. Passzív viselkedések és szimbiózis

10. Félreismerések

11. Parazita érzések, sorskönyvi rendszer

12. Az autonómia és a változás

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Szeminárium és tréning 50:50 arányban.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: Teljes részvétel a félév során.

Félév végén: házi dolgozat

5. Kötelező irodalom

Ian Stewart - Vann Joines: A TA – ma. Budapest: Xénia Kiadó, 1994.

Eric Berne: Sorskönyv. Budapest: Háttér Kiadó, 1997.

6. Ajánlott irodalom

Járó K (szerk): Játzma nélkül. Budapest: Helikon, 1999.

Járó K. (szerk): Sors mint döntés. Budapest: Helikon, 2005.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Csoportfoglalkozásokhoz alkalmas tanterem, filc- és egyéb tollak, szükség szerint játékok, esetenként videokamera, ill. lejátszó.

16/e Resztoratív eljárás a konfliktusok kezelésében

A tantárgy neve: RESZTORATÍV ELJÁRÁS A KONFLIKTUSOK KEZELÉSÉBEN
Az értékelés formája: gyakorlati jegy A tárgyhoz rendelt kredit: 2 Heti óraszám: 2
A tantárgy előfeltételei: Konfliktuskezelés

1. A tárgy célja: Gyakorlati tapasztalatok szerzése a konfliktusok közvetítővel történő kezelésében Ismerkedés a közvetítés alkalmazásának hatékonyságáról, a különböző, akár szélsőséges élethelyzetekben. A mediáció speciális formájában, a resztoratív eljárásban történő gyakorlatszerzés
Fejlesztendő kompetenciák:
Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére
Alkalmasság a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére
Alkalmasság az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák hatékony fejlesztésére
Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra
2. A tárgy tematikája
 1. A szociális konfliktusok okai, keletkezési formái, fázisai.
 2. A különböző vitarendezési módszerek.
 3. Alternatív és hagyományos konfliktuskezelési folyamatok. Peres és perenkívüli eljárások.
 4. A resztoratív igazságszolgáltatás fajtái és fokozatai. Arbitráció, facilitálás, mediáció. Megbeszélő békéltetési körök modelljei.
 5. Az eredményes konfliktuskezelés.
 6. A resztoratív módszer érzelmi alapjai
 7. A pszichológus szerepe és attitűdje.
 8. A resztoratív eljárások bemutatása a kötetlentől a hivatalosig. Resztoratív kérdések.
 9. Konferenciamodellek.
 10. Békéltetési körök.
 11. A körök használatának fontossága és más konfliktusmegelőző, illetve csoportos közösségépítő stratégiák.
 12. Súlyos bűncselekmények által okozott károk helyreállítása.
3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?
Szeminárium.
4. Követelmény
Évközi ellenőrzés: Teljes részvétel a félév során.
Félév végén: házi dolgozat, egy mediálás leírása
5. Kötelező irodalom
Sáriné Dr. Simkó Á. (Szerk.): A mediáció - A közvetítői tevékenység. Budapest: HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2003.
Herczog Mária (szerk.): Megbékélés és jóvátétel - Kézikönyv a helyreállító igazságszolgáltatásról. Budapest, Család, Gyermek, Ifjúság 2003.
Eörsi Máttyás, Ábrahám Zita: Pereskedni rossz! - Mediáció: a szelid konfliktuskezelés. Budapest: Minerva Kiadó, 2003.
Barabás A. Tünde: Börtön helyett egyezés? - Mediáció és más alternatív szankciók Európában. Budapest: KJK-Kerszöv, 2003.

6. Ajánlott irodalom

Csatári Tímea: A mediáció, mint alternatív konfliktuskezelő módszer elmélete és gyakorlata. Debrecen, 2004.

Barcy, M., Szamos, E.: Mediare necesse est. Animula Kiadó, 2002.

7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága

Csoportfoglalkozásokhoz alkalmas tanterem, filc- és egyéb tollak, szükség szerint játékok, esetenként videokamera, ill. lejátszó.

17. Pályaismereti gyakorlat

A tantárgy neve:	PÁLYAISMERETI GYAKORLAT
Az értékelés formája: gyakorlati jegy	A tárgyhoz rendelt kredit: 3 Óraszám: 45 óra
A tantárgy előfeltételei: Személyiségpszichológia, pedagógiatörténet, nevelésemélet, fejlődéspszichológia, a nevelés gyakorlati feladatai	

1. A tárgy célja

A tanárjelöltek szerezzenek ismereteket és saját élményeket az intézményes nevelés meghatározó szituációiban, így az iskolai, a kollégiumi nevelés terén és nyári táborokban, kirándulásokon. Formálódják bennük a hivatástudat, a növendékek szeretete. Tapasztalják meg, hogy személyiségükkel hogyan tudnak hatni a gyerekekre, mérjék föl pedagógiai ismereteiknek és kompetenciáiknak körét, fejlesztendő területeit.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a tanulói személyiség fejlesztésére

Alkalmasság a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére

Alkalmasság a pedagógiai folyamat tervezésére

Alkalmasság a szakmai együttműködésre, kommunikációra

2. A tárgy tematikája

A hallgatók 5 munkanapot töltenek általuk kiválasztott vagy a kar által ajánlott nyári gyermek- vagy ifjúsági táborban, ahol megfigyeléseket folytatnak és szakképzett pedagógusok irányítása mellett részt vesznek a tanításon kívüli pedagógiai folyamatokban. (5 x 6 = 30 óra). A tanév első hetében összesen 15 óra időkeretben általános-, közép- vagy szakiskolában és kollégiumban önálló megfigyeléseket végeznek az osztályfőnöki és a kollégiumi nevelőtanári munka területén, öt órát hospitálnak. Legalább egy önálló pedagógiai feladatot elvégeznek a közoktatási intézmény megbízottjának irányítása mellett. A hallgatók munkáját a Pedagógiai Intézet által összeállított irányító dokumentumok és hospitálási napló segítik. Írásos beszámolóikat is az előre megadott szempontok szerint állítják össze.

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

Gyakorlati képzés, amely az önálló megfigyelésekből és teljesített feladatokból, valamint az ezekre történő írásos reflexiókból tevődik össze.

4. Követelmény

Évközi ellenőrzés: előre megadott megfigyelési szempontok szerint összeállított portfólió, hospitálási naplók, s annak konzultáció keretében történő egyéni megbeszélése

Félév végén: aláírás, gyakorlati jegy

5. Kötelező irodalom

Mester és Tanítvány folyóirat 1. (Erkölc), 13. (Diákélet), 14. (Hátrányban) és 15. (Kollégium) száma

Sík Sándor: A szeretet pedagógiája. Budapest: Vigília, 1996.

6. Ajánlott irodalom

Bábosik István: A modern nevelés elmélete. Budapest: Telosz Kiadó, 1997.

17. Szakdolgozat

A tantárgy neve:	TANÁRI SZAKDOLGOZAT
Az értékelés formája: szakdolgozati jegy A tárgyhoz rendelt kredit: 5 Heti óraszám: min. négy konzultáció a gyakorlatkövető szeminárium keretében az 5. félévben	
A tantárgy előfeltételei: a pedagógiai-pszichológiai és a szakterületi modul valamennyi tanegysége, kivéve az egyéni gyakorlatot és a gyakorlatkísérő szemináriumot	

1. A tárgy célja, hogy a hallgató bizonyítsa, hogy elsajátította a pedagógus szakma műveléséhez szükséges pedagógiai, pszichológiai, módszertani ismereteket és kompetenciákat, azokat képes integrálni és oktató-nevelő munkájában alkalmazni. Képes szakdolgozata témája szempontjából lényeges tudományos-szakirodalmi eredményeket összegyűjteni, azok alapján munkáját önállóan megtervezni, a tanítás és/vagy pedagógiai feladat eredményességét értékelni. Képes továbbá a tanulók teljesítményéről és fejlődéséről ill. a tanulási-tanítási folyamatról gyakorlati tapasztalatokat gyűjteni, az adatokat elemezni, következtetéseket megfogalmazni, és az eredményeket saját munkájában alkalmazni. Képes saját maga és tanulói munkáját reflektív módon szemlélni, tapasztalatait konstruktív módon beépíteni személyiségébe és munkájába.

Fejlesztendő kompetenciák:

Alkalmasság a szakmai önművelésre

2. A tárgy tematikája
 - A hallgató tapasztalatainak vagy a szaktárgy egy részterülete tanításának valamely szakpedagógiai, ill. általános neveléstudományi szempont szerinti, tudományos alapossgú bemutatása, elemzése, értékelése, vagy tanításhoz szükséges segédlet készítése (magyar nyelven, legfeljebb 20 oldal)
 - A pályaismereti gyakorlat, a vezetőtanár irányításával végzett csoportos gyakorlat és az 5. félévben végzett egyéni gyakorlat, valamint a tanítási gyakorlatot kísérő szeminárium tapasztalatait összegző portfólió összeállítása - óravázlatok, önreflexiók, hospitálási naplók, (nyelvszakosok esetében idegen nyelven), pedagógus hitvallás (szakonként legfeljebb 30 oldal). Az egyes tanári szakok további kiegészítő követelményeket állíthatnak további legfeljebb 10 oldal terjedelemben.
3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?
Gyakorlati képzés
4. Követelmény
Évközi ellenőrzés: legalább négy konzultáció a gyakorlatkövető szeminárium keretében, vázlat, tartalomjegyzék bemutatása,
Félév végén: aláírás, gyakorlati jegy
5. Kötelező irodalom
Eco, U.: Hogyan írjunk szakdolgozatot? Kairosz, 1977.
Falus, I.: Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Keraban. Budapest 1996.
6. Ajánlott irodalom
Dr. Majoros, P: Kutatásmódszertan avagy Hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát? Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1997.
7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága
Számítógép, könyvtár, papír a hallgató rendelkezésére

19. Egyéni gyakorlat

A tantárgy neve:	EGYÉNI GYAKORLAT
Az értékelés formája: gyakorlati jegy	
A tárgyhoz rendelt kredit: 30	
Amelyből a gyakorlatot kísérő konzultáció kreditértéke 2	
Óraszám: 120 óra	
A tantárgy előfeltételei: a pedagógiai-pszichológiai és a szakterületi modul valamennyi tanegysége, kivéve a tanári szakdolgozatot és a gyakorlatkísérő szemináriumot	

1. A tárgy célja

A tanárjelölt a gyakorlat során felkészül a korszerű pedagógiai munka teljességére, beleértve mindkét szaktárgyának tanítását, az osztályfőnöki munkát, a tanterv- és tankönyvkiválasztást, a tehetséggondozást, a felzárkóztatást, a közösségi nevelést, a pedagógiai program megalkotásában való részvételt.

A gyakorlatot a Pedagógia Intézet kijelöl oktatója által vezetett konzultáció kíséri a szemeszter során legalább négy alkalommal.

Fejlesztendő kompetenciák: a 15/2006 (IV. 3.) OM sz. rendelet 4. sz. mellékletének 7. pontjában foglalt kompetenciák és tudás teljes köre

2. A tárgy tematikája

Tanárjelöltek elsősorban a kar gyakorló- és bázisiskoláiban, másodsorban az ország bármelyik 12 évfolyamos iskolájában vagy nyolc- ill hatosztályos gimnáziumában végezhetnek egyéni gyakorlatukat. Ennek során az iskola megbízott mentortanára, valamint a kar Pedagógiai Intézetének megbízott oktatója irányítja a jelölt munkáját. Szaktárgyanként heti 2-5 tanítási órát tart önállóan, a mentortanár alkalmi irányítása, ellenőrzése mellett. Egyik szaktárgyából az 5-8., másiból a 9-12. évfolyamon végzi gyakorlatát. Tanítási gyakorlatáról naplót vezet. Hetente legalább 2 órában (összesen legalább 30 órát) hospitál. Részt vesz az iskola pedagógiai munkájában mentora irányítása és ellenőrzése mellett. Mentora kijelölése szerint bekapcsolódik az iskola tanórán kívüli foglalkozásainak tartásába és követésébe. Szakdolgozati témájához empirikus adatokat gyűjt, megfigyeléseket végez, interjúkat készít. Munkáját dokumentálja. Munkavégzéséről a félévenkénti négy alkalommal szervezett egyéni konzultáción beszámol a Pedagógiai Intézetnek, s a konzultációk során kapott egyénre szabott feladatokat elvégzi.

Az egyéni gyakorlatot 30 órás időkeretben, tömbösítve szervezett szeminárium kíséri. Ennek célja: Az önálló iskolai gyakorlat során szerzett tapasztalatok feldolgozása a Pedagógiai és a Pszichológiai Intézet oktatóinak segítségével, a tanári kompetenciák elmélyítése, a pályakezdés megkönnyítése, felkészülés a tanári képesítő vizsgára. Fejlesztendő kompetenciák: önreflexió, kommunikáció, konfliktuskezelés, valamint a 15/2006 (IV. 3.) OM sz. rendelet 4. sz. mellékletének 7. pontjában foglalt kompetenciák és tudás teljes köre.

A tematika mindig egyénre szabott, a hallgatók egyéni gyakorlatához és fejlődéséhez igazodik. A teljes csoportot foglalkoztató szeminárium helyett itt már egyéni és kiscsoportos konzultáció keretében történik az iskolai gyakorlat ellenőrzése és megbeszélése, egyidőben a jelölt mindkét szakjából, a szemeszter során legalább négy alkalommal. A konzultációt vezető egyetemi oktató a helyszínen is megfigyeli a hallgató iskolai munkáját, kapcsolatot tart vele és az iskolai mentorával. A tanárjelölt pontosan dokumentálja a gyakorlatát, hetente

önértékelést készít és feladatokat jelöl ki önmaga számára, amelyet a szeminárium vezetőjével egyeztet. A napi kapcsolatot elektronikus úton tartják egymással. A dokumentáció a szakdolgozati portfólió részét képezi.

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?
Döntően gyakorlati képzés melynek során elméleti felkészültsége is gyarapszik egyéni munkája során.
4. Követelmény
Évközi ellenőrzés: gyakorlatot kísérő dokumentáció folyamatos bemutatás a mentortanárnak és a gyakorlatot ellenőrző Pedagógiai intézeti tanárnak.
Félév végén: gyakorlati jegy
5. Kötelező irodalom
Nincs
6. Ajánlott irodalom
Nincs
7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága
A gyakorlat helyszínéül szolgáló intézmény valamennyi tanterme és taneszköze, a hallgató rendelkezésére álló személyi számítógép, könyvtár

20. Tanári záróvizsga (TZV)

A tantárgy neve:	TANÁRI ZÁRÓVIZSGA
Az értékelés formája: záróvizsga-jegy	
A tárgyhoz rendelt kredit: -	
A tantárgy előfeltételei: Abszolutórium + szakdolgozat	

1. A tárgy célja

A vizsgabizottság győződjön meg róla, hogy a tanárjelölt rendelkezik mindazzal a tudással és képességekkel, amelyek birtokában nagy valószínűséggel alkalmas lesz önálló pedagógusi munkavégzésre a közoktatás 5-12. évfolyamán, 13. évfolyamán és a szakképzési évfolyamon, tetszőleges intézménytípusban.

2. A tárgy tematikája

A tanári záróvizsgán a jelölt megvédi a tanári szakdolgozatát és szóbeli vizsgát tesz tételsor alapján. A vizsga két részből áll:

a) A szakdolgozat véde: a jelölt összefoglalja a három gyakorlat tanulságait, bemutatja saját pedagógiai kompetenciái fejlesztési tervét, és válaszol a szakdolgozattal kapcsolatban feltett, írásban előre megkapott 4-5 kérdés közül a bizottság döntése szerint néhányra (általában kettőre).

b) *Szóbeli vizsga*, amelynek célja annak feltérképezése, hogy a jelölt hogyan, milyen színvonalon tudja kiterjedt szaktárgyi-diszciplináris tudását az iskolai oktatás gyakorlatában alkalmazni. A vizsgázó bemutatja a saját pedagógiai-pszichológiai olvasmánylistáját, amellyel kapcsolatban a vizsgáztatók előre nem egyeztetett kérdésre adott válasz alapján győződnék meg a jelölt szakmai olvasottságáról.

A szóbeli vizsga tematikáját és tételeit a diszciplináris modulok oktatói és a tantárgypedagógusok közösen dolgozzák ki, törekedve arra, hogy a komplex kérdések a diszciplináris tudás átadásának módszereire, a tanulási folyamat segítésének, a tanulásszervezésnek – az adott témakörhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz jól illeszkedő – módozataira vonatkozzanak. A tételek lehetőséget adnak a jelölt által már elsajátított tanári kompetenciák színvonalára vonatkozó következtetések levonására is.

A TZV értékelése egy érdemjeggyel történik, amely az alábbi részjegyek átlagából tevődik össze:

- a szakdolgozat érdemjegye,
- a szakdolgozat védeésének érdemjegye,
- a szóbeli vizsga érdemjegye,
- a csoportos gyakorlat érdemjegye,
- az egyéni gyakorlat érdemjegye.

Az oklevél minősítését a TZV, valamint a két szaktudományi zárószigorlat érdemjegyeinek átlaga adja.

A TZV értékelésekor a bizottság azt mérlegeli, hogy a jelölt mennyire látja át a pedagógiai munka összefüggéseit, mennyire képes szabatosan, szaknyelven érvelni pedagógiai kérdésekről, és hogy rendelkezik-e mindazokkal a kompetenciákkal, hivatástudattal, amelynek birtokában vélhetően sikeresen megállja majd a helyét a közoktatás intézményeiben.

3. Elméleti vagy gyakorlati képzés-e?

-

4. Követelmény
A részben előre kézhez kapott, részben a helyszínen feltett kérdésekre adott szabatos, a pedagógiai és pszichológiai szaknyelvben és kompetenciákban való jártasságot bizonyító szóbeli válaszra kapott vizsgajegy.
5. Kötelező irodalom
Nincs
6. Ajánlott irodalom
Nincs
7. Az oktatás tárgyi szükségletei és ellátottsága
Előre berendezett vizsgaterem, benyújtott szakdolgozat, tanári bírálati lap, hallgatóhoz eljuttatott kérdések, jegyzőkönyv

